

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Rolnictwa i Rozwoju Wsi

KRR.410.004.03.2021

Pan
Grzegorz Góral
Wójt Gminy Kotuń
Urząd Gminy w Kotuniu
ul. Siedlecka 56 c
08-100 Kotuń

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/049 Prawdliwość wsparcia finansowego wybranych operacji w ramach Programu Rozwoju
Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy w Kotuniu, ul. Siedlecka 56 c, 08-100 Kotuń
Kierownik jednostki kontrolowanej	Grzegorz Góral, Wójt Gminy, od dnia 1 grudnia 2014 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Realizacja operacji typu „Budowa i modernizacja dróg lokalnych” oraz „Inwestycje w targowiska lub obiekty budowlane przeznaczone na cele promocji lokalnych produktów” w ramach PROW 2014-2020. 2. Utrzymanie obiektów zrealizowanych w wyniku operacji typu „Budowa i modernizacja dróg lokalnych” oraz „Inwestycje w targowiska lub obiekty budowlane przeznaczone na cele promocji lokalnych produktów” w ramach PROW 2014-2020.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2015 r. do 30 czerwca 2021 r. z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed lub po tym okresie, mających istotny wpływ na działalność objętą kontrolą.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Kontrolerzy	1. Artur Witek, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KRR/15/2021 z 13 sierpnia 2021 r. 2. Joanna Rogulska, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KRR/14 /2021 z 13 sierpnia 2021 r. (akta kontroli str. 1-8)

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA	Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działania Gminy Kotuń ³ w zakresie realizacji i utrzymania operacji typu „Budowa i modernizacja dróg lokalnych” oraz „Inwestycje w targowiska lub obiekty budowlane przeznaczone na cele promocji lokalnych produktów” w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 ⁴ .
Uzasadnienie oceny ogólnej	W zakresie realizacji operacji: – terminowo składano oraz uzupełniano wnioski o przyznanie pomocy; – w sposób prawidłowy przeprowadzono postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na wykonanie operacji; – zgodnie z postanowieniami zawartych umów dokonano płatności na rzecz wykonawców operacji; – w ramach prowadzonych ksiąg rachunkowych korzystano z oddzielnych kodów rachunkowych przy ewidencjonowaniu transakcji związanych z realizacją operacji;

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, ze zm., dalej: ustawa o NIK.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Dalej: Gmina.

⁴ Dalej: PROW 2014-2020, Program.

- wykonano cele i wskaźniki określone dla operacji w umowach o przyznaniu pomocy;
- terminowo składano i uzupełniano wnioski o płatność oraz sprawozdania z realizacji operacji.

W zakresie utrzymania operacji:

- przeprowadzono okresowe kontrole stanu technicznego wykonanych obiektów;
- zapewniono wykonywanie robót mających na celu prawidłowe ich utrzymanie;
- przestrzegano wymogów dotyczących zachowania trwałości operacji.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁵ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Realizacja operacji typu „Budowa i modernizacja dróg lokalnych” oraz „Inwestycje w targowiska lub obiekty budowlane przeznaczone na cele promocji lokalnych produktów” w ramach PROW 2014-2020

Opis stanu faktycznego

Zadania Gminy w zakresie budowy dróg lokalnych oraz inwestycji w targowisko i obiekty budowlane przeznaczone na cele promocji lokalnych produktów zostały określone w budżecie zadań inwestycyjnych i Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Kotuń na lata 2016–2026 przyjętej uchwałą nr XXVIII.184.2016 Rady Gminy Kotuń z dnia 21 listopada 2016 r. i Strategii Rozwoju Gminy Kotuń do roku 2025 przyjętej uchwałą nr XVII.118.2015 Rady Gminy Kotuń z dnia 28 grudnia 2015 r.

W badanym okresie, z udziałem środków PROW 2014-2020 w kwocie 676,1 tys. zł zrealizowano inwestycję polegającą na budowie ulicy Ogrodowej w Kotuniu (w 2019 r.) oraz w kwocie 882,1 tys. zł – inwestycję polegającą na budowie targowiska „Mój Rynek” w Kotuniu (2019 r.).

W badanym okresie, oprócz środków PROW 2014-2020 Gmina Kotuń korzystała także ze środków budżetu województwa mazowieckiego na przebudowę dróg gminnych w miejscowościach:

- Czarnowąż (dojazd do pól) (łączna kwota zadania – kosztów kwalifikowalnych 139,8 tys. zł, kwota dofinansowania 69,9 tys. zł);
- Żdżar (łączna kwota zadania – kosztów kwalifikowalnych 111,7 tys. zł, kwota dofinansowania 60 tys. zł);
- Żeliszew Duży (łączna kwota zadania – kosztów kwalifikowalnych 306,9 tys. zł, kwota dofinansowania 150 tys. zł);
- Broszków (łączna kwota zadania – kosztów kwalifikowalnych 689,7 tys., kwota dofinansowania 100 tys. zł);
- Łęki (łączna kwota zadania – kosztów kwalifikowalnych 382,1 tys. zł, kwota dofinansowania 145 tys. zł);
- Łączka (łączna kwota zadania – kosztów kwalifikowalnych 416,9 tys. zł, kwota dofinansowania 125 tys. zł) oraz (łączna kwota zadania – kosztów kwalifikowalnych 436,6 tys. zł, kwota dofinansowania 120 tys. zł).

⁵ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

Ponadto w zakresie budowy ulicy Widok i ulicy Południowej w miejscowości Gręzów Gmina korzystała ze środków Rządowego Funduszu Dróg Samorządowych (łącznie kwota zadania – kosztów kwalifikowalnych 963 tys. zł, kwota dofinansowania 674,1 tys. zł).

W badanym okresie potrzeby Gminy w zakresie budowy i modernizacji dróg lokalnych wynosiły 12 169 tys. zł i dotyczyły 33,19 km dróg.

W okresie objętym kontrolą w ramach PROW 2014-2020 Gmina złożyła do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego:

- cztery wnioski o przyznanie pomocy na realizację operacji typu „Budowa lub modernizacja dróg lokalnych” (dalej operacje typu drogi),
- jeden wniosek o przyznanie pomocy na realizację operacji typu „Inwestycje w targowiska lub obiekty budowlane przeznaczone na cele promocji lokalnych produktów” (dalej operacje typu targowiska).

Spośród czterech ww. wniosków o przyznanie pomocy na realizację operacji typu drogi:

- trzy wnioski⁶ zostały złożone w 2016 r. i dotyczyły przebudowy dróg gminnych w miejscowościach Żeliszew Podkościelny, Sionna, Kotuń, Broszków i Łączka o łącznej długości 4,394 km,
- jeden wniosek⁷ został złożony w 2018 r. i dotyczył budowy ulicy Ogrodowej w Kotuniu na odcinku długości 0,38 km.

Wniosek o przyznanie pomocy na realizację operacji typu targowisko złożony został w 2017 r.⁸ i obejmował budowę targowiska w Kotuniu.

Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego zakwalifikował do realizacji jedno zadanie dotyczące budowy drogi gminnej, tj. ulicy Ogrodowej w Kotuniu na długości 0,38 km oraz zadanie dotyczące budowy targowiska w Kotuniu.

Pozostałe trzy wnioski o przyznanie pomocy na realizację operacji typu drogi nie zostały zakwalifikowane ze względu na brak dostępnych środków finansowych w ramach Programu.

Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego dwukrotnie skierował do Gminy wezwanie do uzupełnienia każdego z wniosków o przyznanie pomocy, zarówno w przypadku operacji typu drogi⁹, jak i operacji typu targowiska¹⁰. Powodem wezwań była m.in. konieczność skorygowania zapisów we wnioskach, jak i dołączenia wymaganych załączników w tym pełnej dokumentacji projektowej, decyzji o pozwoleniu na budowę. Przy uzupełnianiu wniosków o przyznanie pomocy Gmina przestrzegała terminów określonych dla wykonania poszczególnych czynności.

Wójt Gminy w sprawie stwierdzonych braków we wnioskach o przyznanie pomocy wyjaśnił m.in., że „na dzień składania wniosków Gmina nie dysponowała pełną dokumentacją projektową oraz, że krótki czas na złożenie wniosku był niewystarczający do uzyskania pozwolenia na budowę czy dokumentacji projektowej”. Ponadto stwierdził, że instrukcja do wniosku o dofinansowanie była mało precyzyjna, czego skutkiem była błędna interpretacja jej treści.

⁶ Termin naboru wniosków o przyznanie pomocy upłynął w dniu 5 stycznia 2016 r.

⁷ Termin naboru wniosków o przyznanie pomocy upłynął w dniu 17 października 2018 r.

⁸ Termin naboru wniosków o przyznanie pomocy upłynął w dniu 26 kwietnia 2017 r.

⁹ Wezwanie RW-D-I.7160.55.68.2018.MŻ z dnia 11 lutego 2019 r. (data wpływu wezwania do Urzędu – 18 lutego 2019 r., data udzielenia odpowiedzi – 28 lutego 2019 r.; wezwanie RW-D-I.7160.55.68.2018.MŻ z 18 marca 2019 r. (data wpływu wezwania do Urzędu – 25 marca 2019 r., data udzielenia odpowiedzi – 2 kwietnia 2019 r.).

¹⁰ Wezwanie RW-D-I.7160-UM0700011/17 z dnia 5 czerwca 2017 r. (data wpływu wezwania do Urzędu – 12 czerwca 2017 r., data udzielenia odpowiedzi – 12 czerwca 2017 r.); wezwanie RW-D-I.7160.19.11.2017.AR z dnia 17 lipca 2017 r. (data wpływu wezwania do Urzędu 21 lipca 2017 r., data udzielenia odpowiedzi 26 lipca 2017 r.).

Gmina Kotuń nie korzystała z pomocy podmiotów zewnętrznych świadczących usługi w zakresie przygotowania wniosków o przyznanie pomocy w ramach PROW 2014-2020. Komórką organizacyjną Urzędu Gminy odpowiedzialną za obsługę wniosków o przyznanie pomocy był Referat Rozwoju Gminy.

Gmina została wezwana przez Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego do zawarcia umowy dotyczącej realizacji zadania w zakresie budowy drogi gminnej - ulicy Ogrodowej w Kotuniu o długości 0,38 km w dniu 25 kwietnia 2019 r., tj. w terminie sześciu miesięcy i ośmiu dni od daty zakończenia naboru wniosków o przyznanie pomocy, a w przypadku zadania w zakresie budowy targowiska w Kotuniu – w dniu 31 sierpnia 2017 r., tj. w terminie czterech miesięcy i pięciu dni od daty zakończenia naboru wniosków o przyznanie pomocy.

W sprawie przyznania pomocy na realizację zadania w zakresie budowy drogi gminnej - ulicy Ogrodowej w Kotuniu o długości 0,38 km została zawarta umowa nr 00278-65151-UM0700860/18 z dnia 7 maja 2019 r. oraz aneks nr 1 z dnia 23 grudnia 2019 r., a w sprawie przyznania pomocy na realizację zadania w zakresie budowy targowiska w Kotuniu – umowa nr 00019-65171-UM0700011/17 z dnia 5 września 2017 r.

Zgodnie z ww. umowami na realizację inwestycji w zakresie budowy:

- drogi gminnej – ulicy Ogrodowej w Kotuniu długości 0,38 km przyznano pomoc w ramach PROW 2014-2020 w kwocie 1 210,5 tys. zł stanowiącej 63,63% kwoty poniesionych kosztów kwalifikowalnych operacji,
- targowiska w Kotuniu przyznano pomoc w ramach PROW 2014-2020 w łącznej kwocie 994,1 tys. zł stanowiącej 63,63% kwoty poniesionych kosztów kwalifikowalnych operacji.

(akta kontroli str. 32-45, 364-369, 439-445, 455-469, 472-481,
617-623, 634-653, 800-849)

Postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego na wykonanie inwestycji w zakresie budowy drogi gminnej – ulicy Ogrodowej w Kotuniu o długości 0,38 km oraz targowiska w Kotuniu, Gmina przeprowadziła w trybie przetargu nieograniczonego.

W przypadku zamówienia publicznego dotyczącego budowy drogi gminnej – ulicy Ogrodowej w Kotuniu:

- komisja przetargowa została powołana na podstawie zarządzenia Wójta Kotunia nr 45.2019 z dnia 19 czerwca 2019 r.,
- ogłoszenie o zamówieniu oraz specyfikacja istotnych warunków zamówienia zostały w dniu 4 czerwca 2019 r. zamieszczone w Biuletynie Zamówień publicznych, na stronie internetowej www.kotun.pl oraz w miejscu publicznie dostępnym w siedzibie zamawiającego,
- termin składania ofert upłynął dnia 24 czerwca 2019 r. o godzinie 10⁰⁰,
- otwarcie ofert nastąpiło w dniu 24 czerwca 2019 r. o godzinie 10¹⁰,
- dokonano wyboru najkorzystniejszej oferty za kwotę brutto 1 106,2 tys. zł,
- prace komisji przetargowej zakończyły się w dniu 9 lipca 2019 r.,
- prace komisji przetargowej oraz wynik postępowania zostały zatwierdzone przez kierownika zamawiającego w dniu 9 lipca 2019 r.,
- zawiadomienie o wyborze najkorzystniejszej oferty zostało w dniu 9 lipca 2019 r. przekazane do oferentów drogą elektroniczną,
- umowa z wykonawcą robót została zawarta w dniu 18 lipca 2019 r.,
- ogłoszenie o udzieleniu zamówienia zostało zamieszczone w Biuletynie Zamówień Publicznych w dniu 7 sierpnia 2019 r.

W przypadku zamówienia publicznego dotyczącego budowy targowiska w Kotuniu:

- komisja przetargowa została powołana na podstawie zarządzenia Wójta Kotunia nr 15.2018 z dnia 14 marca 2018 r.,
- ogłoszenie o zamówieniu oraz specyfikacja istotnych warunków zamówienia zostały w dniu 23 lutego 2018 r. zamieszczone w Biuletynie Zamówień publicznych, na stronie internetowej www.kotun.pl oraz w miejscu publicznie dostępnym w siedzibie zamawiającego,
- termin składania ofert upłynął dnia 19 marca 2018 r. o godzinie 10⁰⁰,
- otwarcie ofert nastąpiło w dniu 19 marca 2018 r. o godzinie 10¹⁰,
- dokonano wyboru najkorzystniejszej oferty za kwotę brutto 1 390 tys. zł,
- prace komisji przetargowej zakończyły się w dniu 3 kwietnia 2018 r.,
- prace komisji przetargowej oraz wynik postępowania zostały zatwierdzone przez kierownika zamawiającego w dniu 3 kwietnia 2018 r.,
- zawiadomienie o wyborze najkorzystniejszej oferty zostało w dniu 3 kwietnia 2018 r. przekazane do oferentów drogą elektroniczną,
- umowa z wykonawcą robót została zawarta w dniu 16 kwietnia 2018 r.,
- ogłoszenie o udzieleniu zamówienia zostało zamieszczone w Biuletynie Zamówień Publicznych w dniu 19 kwietnia 2018 r.

Po zakończeniu postępowań o udzielenie zamówienia publicznego Gmina przekazała do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego dokumentację z przeprowadzonych czynności dotyczącą postępowania w sprawie budowy:

- drogi gminnej – ulicy Ogrodowej w Kotuniu, w dniu 9 sierpnia 2019 r.,
- targowiska w Kotuniu, w dniu 11 maja 2018 r.

W przypadku przedłożonej dokumentacji o udzielenie zamówienia publicznego, zarówno dotyczącej operacji typu drogi, jak i operacji typu targowiska, Gmina była wzywana do jej uzupełnienia oraz złożenia wyjaśnień - odpowiednio w dniu 18 września 2019 r. i 22 czerwca 2018 r. Stwierdzone błędy w dokumentacji przetargowej dotyczyły m.in.: braku przedmiaru zakresu robót budowlanych na wykonanie drogi, informacji o terminie wykonania i warunkach płatności zawartych w ofertach na budowę targowiska, braku w umowach zapisów wynikających z art. 143d ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych¹¹.

Gmina w terminie uzupełniła dokumenty, jak również złożono wyjaśnienia – w przypadku operacji typu drogi w dniu 30 września 2019 r., a w przypadku operacji typu targowiska w dniu 3 lipca 2018 r.

Wójt Gminy Kotuń podał, że zamawiający w wyniku przeoczenia nie zawarł w umowach z wykonawcami zadań zapisu wynikającego z art. 143d ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych dotyczącego warunków zatrudnienia podwykonawców. Ponadto Wójt wyjaśnił, że „zgodnie z art. 144 ustawy *Prawo zamówień publicznych*, zamawiający nie miał prawnej możliwości sprostowania powstałego przeoczenia w formie aneksu do zawartej umowy. Zapis dotyczący kar finansowych w sposób istotny zmieniłby zapis umowy. Jednocześnie zamawiający uznał, że kary umowne z powyższego tytułu nie będą naliczane.”

¹¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 1843, ze zm., ustawa obowiązywała do dnia 31 grudnia 2020 r.

W wyniku przeprowadzonej przez Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego oceny dokumentacji przetargowej dotyczącej budowy drogi gminnej – ulicy Ogrodowej w Kotuniu oraz budowy targowiska w Kotuniu nie stwierdzono naruszeń przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych. Nie stwierdzono też przypadków podziału zamówienia publicznego w celu uniknięcia stosowania zasad określonych w ww. ustawie.

W przypadku operacji dotyczącej budowy drogi gminnej – ulicy Ogrodowej w Kotuniu, Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego poinformował Gminę o pozytywnym wyniku dokonanej oceny postępowania o udzielenie zamówienia publicznego pismem z dnia 8 października 2019 r., które wpłynęło do Urzędu Gminy w Kotuniu w dniu 9 października 2019 r., tj. w terminie 9 dni od daty złożenia uzupełnień, a w przypadku operacji dotyczącej budowy targowiska – pismem z dnia 18 lipca 2018 r., które wpłynęło do Urzędu Gminy w Kotuniu w dniu 23 lipca 2018 r., tj. w terminie 15 dni od złożenia uzupełnień.

(akta kontroli str. 170-174, 252-259, 260-273, 275-277, 320-322, 360-363, 373-430, 435-437, 602-616, 794-798)

W systemie rachunkowości Urzędu Gminy w Kotuniu, zgodnie z przyjętymi zasadami rachunkowości¹² do realizacji operacji typu drogi i operacji typu targowiska, korzystano z wyodrębnionych kodów księgowych określonych do prowadzonej ewidencji szczegółowej. W przypadku budowy drogi gminnej – ulicy Ogrodowej w Kotuniu korzystano z kodu 6 – zgodnie z zarządzeniem nr 27.2019 Wójta Gminy Kotuń, a w przypadku budowy targowiska w Kotuniu z kodu 14 – zgodnie z zarządzeniem nr 46.2017 Wójta Gminy Kotuń.

Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego nie stwierdził nieprawidłowości w ewidencjonowaniu przez Urząd Gminy w Kotuniu zdarzeń dotyczących operacji typu drogi i typu targowiska, które mogłyby mieć wpływ na pomniejszenie refundacji poniesionych kosztów kwalifikowanych.

(akta kontroli str. 32-45, 154-169)

Płatności na rzecz wykonawców ulicy Ogrodowej i targowiska Urząd Gminy w Kotuniu dokonał w terminach i kwotach określonych w poszczególnych umowach¹³. W rozliczeniu operacji „Budowa ulicy Ogrodowej w Kotuniu” ujęto jeden dokument księgowy na kwotę 1 062,6 tys. zł¹⁴, zgodną z kosztorysem powykonawczym¹⁵, a w rozliczeniu operacji „Budowa targowiska w miejscowości Kotuń” – dwa dokumenty księgowe na łączną kwotę 1 390 tys. zł.¹⁶ Gmina nie poniosła dodatkowych kosztów w ramach płatności za wykonanie ww. zadań.

(akta kontroli str. 260-273, 284-293, 300, 853-864, 886-891, 896-902)

Celem operacji polegającej na budowie ulicy Ogrodowej w Kotuniu była poprawa infrastruktury drogowej poprzez budowę drogi gminnej ul. Ogrodowa nr 360323W o długości 380 metrów, natomiast celem operacji dotyczącej budowy targowiska w Kotuniu – poprawa konkurencyjności producentów rolnych poprzez poprawę

¹² Zarządzenia Wójta Gminy Kotuń w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości: nr 27.2019 dla projektu Budowa ulicy Ogrodowej w Kotuniu, nr 46.2017 dla projektu Budowa targowiska w miejscowości Kotuń.

¹³ W umowie na budowę ulicy Ogrodowej przyjęto wynagrodzenie kosztorysowe, a w umowie na budowę targowiska wynagrodzenie ryczałtowe.

¹⁴ Faktura VAT nr 06/11/19/TE z dnia 29 listopada 2019 r. dokumentująca wykonanie usługi – Budowa ulicy Ogrodowej w Kotuniu, z terminem płatności 30 dni od daty otrzymania faktury przez zamawiającego.

¹⁵ Zrealizowany zakres umowy na podstawie kosztorysu powykonawczego różnicowego był niższy o 43,6 tys. zł od kwoty określonej w umowie.

¹⁶ Faktura VAT nr FA/4/2019/UBUD z dnia 28 czerwca 2019 r. dokumentująca wykonanie usługi – Budowa targowiska w miejscowości Kotuń.

warunków sprzedaży dla producentów żywności. Poprzez wykonanie ww. inwestycji zostały osiągnięte wartości wskaźników realizacji powyższych celów określone w umowach o przyznaniu pomocy, tj. budowa drogi gminnej o długości 0,38 km i budowa targowiska.

(akta kontroli str. 32-45, 347, 780-783)

Po zakończeniu budowy ulicy Ogrodowej w Kotuniu Gmina złożyła do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego wniosek o płatność w dniu 29 kwietnia 2020 r. Wniosek o płatność dotyczył łącznych kosztów kwalifikowalnych w kwocie 1 062,6 tys. zł, z tego koszty objęte pomocą w ramach PROW 2014-2020 wyniosły 676,1 (tj. 63,63%).

W przypadku budowy targowiska w Kotuniu Gmina złożyła do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego wniosek o płatność w dniu 5 września 2019 r. Wniosek o płatność dotyczył łącznych kosztów kwalifikowalnych w kwocie 1 386,3 tys. zł, z tego koszty objęte pomocą w ramach PROW 2014-2020 wyniosły 882,1 tys. zł (tj. 63,63%).

Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego wezwał Gminę do uzupełnienia wniosku o płatność¹⁷ w dniu 14 maja 2020 r., a w przypadku wniosku o płatność dotyczącego budowy targowiska w Kotuniu¹⁸ - w dniu 13 września 2019 r.

Powodem wezwań były m.in. pomyłki w treści wniosków, konieczność uzupełnienia dokumentacji o: decyzję zezwalającą na realizację inwestycji drogowej, decyzję pozwalającą na użytkowanie drogi, o kosztorys powykonawczy targowiska, a także korekta regulaminu targowiska. Przy uzupełnianiu wniosków o płatność Gmina przestrzegała terminów określonych dla wykonania poszczególnych czynności.

Wójt Gminy Kotuń wyjaśnił, że ujawnione braki we wnioskach o płatność wynikały z błędnej interpretacji wniosków o płatność, jako przyczynę wskazał *„mało precyzyjną instrukcję do wniosku o płatność oraz niespójność przepisów w przedmiotowym zakresie”*.

Sprawozdania, z realizacji operacji typu drogi i typu targowiska, składane wnioskami o płatność nie wymagały korekt.

Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w dniu 29 października 2019 r. przeprowadził kontrolę po zakończeniu realizacji operacji „Budowa targowiska w miejscowości Kotuń”, w wyniku której nieprawidłowości nie stwierdzono. W zakresie operacji budowa ulicy Ogrodowej w Kotuniu Urząd nie przeprowadzał wizyt i kontroli. Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego przeprowadził kontrolę zgodności wybudowanej drogi z projektem budowlanym w związku z wystąpieniem Gminy Kotuń z wnioskiem o wydanie decyzji o pozwolenie na użytkowanie drogi.

Po dokonaniu, przez Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego, weryfikacji wniosku o płatność końcową dla zadania: „Budowa ulicy Ogrodowej w Kotuniu”, płatność końcowa w kwocie 676,1 tys. zł została przekazana na rzecz Gminy Kotuń przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w dniu 22 czerwca 2020 r. tj. w terminie jednego miesiąca i 23 dni od daty złożenia wniosku o płatność. Płatność końcowa dla zadania: „Budowa targowiska w miejscowości Kotuń”, w kwocie 882,1 tys. zł została przekazana w dniu 11 grudnia 2019 r., tj. w terminie trzech miesięcy i 6 dni od daty złożenia wniosku o płatność.

¹⁷ Wezwanie UM07-65151-UM0700860/18 z dnia 14 maja 2020 r. (data wpływu do Urzędu – 22 maja 2020 r., data udzielenia odpowiedzi – 27 maja 2020 r. i 2 czerwca 2020 r.).

¹⁸ Wezwanie UM07-61171-UM0700011/17 z dnia 13 września 2019 r. (data wpływu do urzędu – 19 maja 2019 r., data odpowiedzi - 30 września 2019 r.).

Płatności końcowe były zgodne z przyjętym w umowach wskaźnikiem 63,63% poniesionych kosztów kwalifikowalnych, kwotowo były niższe w przypadku budowy ulicy Ogrodowej o 534,4 tys. zł i w przypadku budowy targowiska o 112 tys. zł od kwot określonych w umowach o przyznaniu pomocy z uwagi na zmniejszenie wartości zadań powstałe w wyniku przeprowadzonych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego.

Gmina Kotuń nie korzystała z pomocy podmiotów zewnętrznych świadczących usługi w zakresie przygotowania wniosków o płatność w ramach PROW 2014-2020 zarówno w przypadku budowy ulicy Ogrodowej w Kotuniu, jak i targowiska w Kotuniu.

(akta kontroli str. 278, 347, 514-523, 600, 728-735, 793, 904)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania Gminy w zakresie realizacji operacji typu drogi i typu targowiska w ramach PROW 2014-2020. W badanym okresie terminowo składano oraz uzupełniano wnioski o przyznanie pomocy na realizację tych operacji. Prawdłowo przeprowadzano postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na wykonanie operacji. Zgodnie z postanowieniami zawartych umów dokonywano płatności na rzecz wykonawców operacji. W ramach prowadzonych ksiąg rachunkowych korzystano z oddzielnych kodów rachunkowych dla transakcji związanych z realizacją operacji. Wykonane zostały cele i wskaźniki określone dla operacji w umowach o przyznaniu pomocy. Terminowo składano i uzupełniano wnioski o płatność oraz sprawozdania z realizacji operacji.

OBSZAR

2. Utrzymanie obiektów zrealizowanych w wyniku operacji typu „Budowa i modernizacja dróg lokalnych” oraz „Inwestycje w targowiska lub obiekty budowlane przeznaczone na cele promocji lokalnych produktów” w ramach PROW 2014-2020

Opis stanu
faktycznego

Kontrola okresowa roczna stanu technicznego drogi gminnej – ulicy Ogrodowej w Kotuniu¹⁹ wybudowanej w ramach PROW 2014-2020 w 2020 r. została przeprowadzona w dniu 20 kwietnia 2021 r. i potwierdziła jej dobry stan techniczny. W 2020 r. nie przeprowadzono kontroli okresowej. Wójt wyjaśnił m.in., że „użytkowanie drogi rozpoczęło się z dniem 20 stycznia 2020 r. Z uwagi, że obiekt był świeżo oddany do użytkowania po kontroli nadzoru budowlanego, pierwszą kontrolę przeprowadzono po roku użytkowania, tj. w 2021 r.”

Na ulicy Ogrodowej nie wybudowano kanałów technologicznych. Jak wyjaśnił Wójt „Inwestycja polegająca na budowie ulicy Ogrodowej w miejscowości Kotuń została rozpoczęta w styczniu 2018 r. Wójt Gminy Kotuń, jako zarządca dróg gminnych, zgodnie z brzmieniem art. 39 ust 6 pkt 2 wystąpił do Prezesa UKE z informacją o zamiarze budowy drogi gminnej oraz o możliwości zgłaszania przez zainteresowane podmioty zamiaru użytkowania kanału technologicznego (...) zarządca drogi publicznej innej niż krajowa był zobowiązany lokalizować kanał technologiczny w przypadku, gdy w terminie 60 dni od daty zamieszczenia informacji o zamiarze budowy drogi zgłoszono zainteresowanie wykorzystaniem kanału technologicznego. W zadanym terminie żaden z podmiotów nie zgłosił

¹⁹ Protokół końcowy odbioru robót z dnia 28 listopada 2019 r.

zainteresowania wykorzystaniem kanału technologicznego, dlatego odstąpiono do jego budowy. Jednocześnie Starosta Siedlecki na etapie postępowania o wydanie decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej nie zgłosił zastrzeżeń do zgodności złożonej dokumentacji z obowiązującymi przepisami prawa.”

W toku oględzin²⁰ przeprowadzonych w dniu 8 września 2021 r. stwierdzono, że stan techniczny ulicy Ogrodowej w Kotuniu, jezdni i chodnika, był dobry. Obiekt o długości 380 metrów wykorzystywany był zgodnie z przeznaczeniem. Ulica Ogrodowa o ruchu dwukierunkowym, oznakowana, posiadała nawierzchnię asfaltową o szerokości jezdni 6 metrów z jednostronnym chodnikiem z kostki betonowej. Po drugiej stronie drogi było pobocze gruntowe porośnięte trawą, oddzielone od jezdni krawężnikiem. Jezdnia wyposażona była w kanalizację deszczową. Ponadto przy drodze ustawiono tablicę z informacją, że jej budowa była współfinansowana ze środków PROW 2014-2020.

Budowa targowiska w Kotuniu zrealizowana przy udziale środków PROW 2014-2020 zakończyła się w czerwcu 2019 r.²¹

W ramach udzielonej gwarancji obowiązującej do 28 czerwca 2024 r. wykonawca targowiska usuwał terminowo stwierdzone usterki. Stała opieka nad obiektem, w zakresie utrzymania porządku i czystości, realizowana była przez podmiot zewnętrzny.

W toku oględzin²² przeprowadzonych w dniu 9 września 2021 r. stwierdzono, że stan techniczny targowiska w Kotuniu był dobry. Na powierzchni handlowej targowiska wynoszącej 587 m² były 44 stanowiska, w tym dla handlu produktami rolnymi przeznaczono powierzchnię 299 m² (51%). W skład targowiska wchodziło 27 stanowisk handlowych zadaszonych zajmujących 324 m² (55%) powierzchni handlowej, w tym sześć stanowisk przeznaczonych do prowadzenia sprzedaży produktów ekologicznych zlokalizowanych na powierzchni 72 m² (12,3%), trzy stanowiska do sprzedaży pozostałych produktów rolnych na powierzchni 36 m² (6,1%) oraz 18 stanowisk o powierzchni handlowej 216 m² (36,7%) przeznaczonych do sprzedaży innych nierolniczych produktów. Pozostałe 17 stanowisk na powierzchni niezadaszonej, zajmujących 263 m² (45%) przeznaczono do prowadzenia sprzedaży produktów rolno-spożywczych.

Powierzchnia całkowita targowiska wyniosła 3 250,1 m², w tym powierzchnia: handlowa targowiska - 587 m² (18,1%) (z tego zadaszona - 324 m², niezadaszona - 263 m²), miejsc parkingowych - 1 405,5 m² (43,2%), chodnika 672,4 m² (20,7%). Targowisko posiadało nawierzchnię utwardzoną kostką betonową, było oświetlone i ogrodzone panelami z siatki stalowej mocowanymi na słupkach stalowych, posiadało dwie bramy wjazdowe przesuwne o szerokości 6 m i jedną furtkę o szerokości 1,2 m. Na przeciwległych krańcach targowiska ustawione zostały dwa kontenery: w jednym było pomieszczenie administracyjne o powierzchni zabudowy 6 m², drugi z przeznaczeniem, jako toaleta publiczna o powierzchni zabudowy 5,2 m².

Obiekt wykorzystywany był zgodnie z przeznaczeniem. Ponadto ustawiono tablicę z informacją, że budowa targowiska była współfinansowana ze środków PROW 2014-2020.

²⁰ Oględziny zostały przeprowadzone na podstawie art. 39 ustawy o NIK.

²¹ Protokół końcowy odbioru robót z dnia 28 czerwca 2019 r.

²² Oględziny zostały przeprowadzone na podstawie art. 39 ustawy o NIK.

Regulamin targowiska w Kotuniu i opłat targowych został przyjęty odpowiednio uchwałą nr XIV.92.2019 i nr XIV.93.2019 Rady Gminy w Kotuniu z dnia 28 października 2019 r. Koszty związane z utrzymaniem targowiska od listopada 2019 r. do dnia 30 czerwca 2021 r. wyniosły 13,3 tys. zł. Wpływy z tytułu opłaty targowej w latach 2019-2020 wyniosły 25 tys. zł, a od dnia 1 stycznia 2021 r. na podstawie art. 31zzm ust 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 1842, ze zm.)²³ opłata targowa nie była pobierana.

W okresie objętym kontrolą do Urzędu Gminy w Kotuniu nie wpłynęły skargi dotyczące funkcjonowania drogi gminnej – ulicy Ogrodowej w Kotuniu oraz targowiska w Kotuniu zrealizowanych w ramach PROW 2014-2020.

(akta kontroli str. 90, 105-106, 279-280, 370-372, 556, 699-701)

Pięcioletni okres trwałości operacji w przypadku inwestycji polegającej na budowie ulicy Ogrodowej w Kotuniu obowiązuje od dnia 22 czerwca 2020 r.²⁴ do dnia 22 czerwca 2025 r., a w przypadku inwestycji polegającej na budowie targowiska w Kotuniu – od dnia 11 grudnia 2019 r.²⁵ do dnia 11 grudnia 2024 r.

W okresie objętym kontrolą, nie wystąpiły przypadki przeniesienia prawa własności lub posiadania rzeczy nabytych w ramach realizacji każdej z ww. operacji oraz ich wykorzystania niezgodnie z przeznaczeniem i celem operacji. Nie wystąpiły też przypadki wprowadzania zmian wpływających na charakter ww. operacji, ich celów lub warunków wdrażania, prowadzące do naruszenia ich pierwotnych celów. W związku z powyższym, zapewnione zostały wymogi dotyczące trwałości operacji określone w art. 71 ust. 1 lit. b i c rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.²⁶

W badanym okresie instytucje zewnętrzne nie przeprowadziły kontroli w zakresie utrzymania ww. operacji oraz przestrzegania wymogów trwałości.

(akta kontroli str. 32-43)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania Gminy w zakresie utrzymania obiektów zrealizowanych w ramach operacji typu drogi i typu targowiska w ramach PROW 2014-2020. W okresie objętym kontrolą przeprowadzono okresowe kontrole stanu technicznego tych obiektów oraz zapewniono wykonywanie robót mających na celu prawidłowe ich utrzymanie. Przestrzegane były wymogi zachowania trwałości operacji

IV. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków.

²³ Przepis ten został wprowadzony artykułem 1 pkt 38 ustawy z dnia 9 grudnia 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 2255).

²⁴ Tj. od daty dokonania płatności końcowej przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

²⁵ Tj. od daty dokonania płatności końcowej przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

²⁶ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 320, ze zm.).

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Warszawa, dnia października 2021 r.

Kontrolerzy
Artur Witek
Główny specjalista kp.

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Rolnictwa
i Rozwoju Wsi
p.o. Dyrektor
Marek Adamiak

.....
podpis

Joanna Rogulska
Specjalista kp.

.....
podpis

.....
podpis